

Filozofia nowej podstawy programowej – szkoły podstawowe

opracowanie Dorota Dąbrowska

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego

Określa:

1. Obowiązkowe zestawy celów kształcenia i treści nauczania w tym umiejętności opisane w formie ogólnych i szczegółowych wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności, które powinien posiadać uczeń po zakończeniu danego etapu edukacyjnego.
2. Zadania wychowawczo - profilaktyczne szkoły:
 - uwzględniane w programach wychowania przedszkolnego, programach nauczania i podczas zajęć z wychowawcą;

Umożliwiająca ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych

3. Warunki i sposób realizacji podstaw programowych*.

Podstawa prawna: *Art. 4 pkt 24 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

Struktura nowej podstawy programowej

- Preambuła podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym charakterystyki I etapu edukacyjnego (I-III) oraz II etapu edukacyjnego (IV-VIII)
- Podstawy programowe przedmiotów, np. język polski
 - Cele kształcenia – wymagania ogólne (kl. IV – VIII)
 - Treści nauczania – wymagania szczegółowe (kl. IV – VI i kl. VII – VIII)
 - Warunki i sposób realizacji

Kierunki zmian podstawy programowej

- Spiralny układ treści nauczania projektuje powtarzanie i utrwalania materiału na kolejnych, wyższych etapach nauczania.
- Wzmocnienie wychowawczej i profilaktycznej funkcji szkoły poprzez szersze uwzględnienie w podstawie programowej zadań wychowawczo - profilaktycznych.
- Zastąpienie idei integracji przedmiotowej korelacją przedmiotową, począwszy od klasy V szkoły podstawowej (w ramach przedmiotów humanistycznych oraz przedmiotów przyrodniczych i ścisłych).

Kierunki zmian podstawy programowej

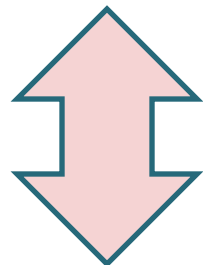
- Wzmocnienie edukacji w zakresie języków obcych nowożytnych poprzez system:
 - ✓ nieprzerwanej i systematycznej nauki pierwszego języka obcego przez 12 (13) lat,
 - ✓ naukę drugiego języka obcego przez 6 (7) lat,
 - ✓ możliwość kształcenia dwujęzycznego (od klasy VII szkoły podstawowej).
- Szersze uwzględnienie w podstawie programowej poszczególnych przedmiotów technologii informacyjno - komunikacyjnych (TIK), co umożliwi kształcenie kompetencji i umiejętności cyfrowych uczniów również w ramach innych przedmiotów.

Kierunki zmian podstawy programowej

- Wprowadzenie nauki programowania, począwszy od edukacji wczesnoszkolnej.
- Poszerzenie problematyki edukacji dla bezpieczeństwa, w tym ratownictwa medycznego.
- Ustalenie zakresu treści nauczania i liczby godzin zajęć poszczególnych przedmiotów, umożliwiające nauczycielom rozwijanie umiejętności pracy zespołowej uczniów, rozwiązywania problemów i realizację projektów edukacyjnych.

Podstawa programowa
obowiązująca od 2009 r.

Preambuła

Podstawa programowa
obowiązująca od 2017 r.

CELE KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ- PP od 2009 r.

- przyswojenie przez uczniów podstawowego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk, dotyczących przede wszystkim tematów i zjawisk bliskich doświadczeniom uczniów;
- zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas **wykonywania zadań i rozwiązywania problemów**;
- kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

CELE KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ- PP od 2017 r.

1. wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
2. wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
3. formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
4. rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
5. rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
6. ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
7. rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki;

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

CELE KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ- PP od 2017 r.

8. wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;
9. wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji (UMIEJĘTNOŚĆ UCZNENIA SIĘ- NAJWAŻNIEJSZE UMIEJĘTNOŚCI);
10. wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
11. kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
12. zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy (UMIEJĘTNOŚĆ UCZNENIA SIĘ- NAJWAŻNIEJSZE UMIEJĘTNOŚCI);
13. ukierunkowanie ucznia ku wartościom.

Wartości, postawy

PODSTAWA POROGRAMOWA OD 2017 R.

Wprowadzenie w świat wartości (...):
**ofiarności, współpracy, solidarności,
altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla
tradycji**

wzmacnianie poczucia **tożsamości**
indywidualnej, kulturowej, narodowej,
regionalnej i etnicznej

formowanie u uczniów poczucia **godności**
własnej osoby i szacunku dla **godności**
innych osób;

kształtowanie **postawy otwartej**

wobec świata i innych ludzi, **aktywności**
w życiu społecznym oraz **odpowiedzialności**
za **zbiorowość**

PODSTAWA POROGRAMOWA OD 2009 R.

postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi
indywidualnemu i społecznemu, takie jak:
**uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność,
wytrwałość, poczucie własnej wartości,
szacunek dla innych, ciekawość poznawcza,
kreatywność, przedsiębiorczość, kultura
osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze,
podejmowania inicjatyw oraz do pracy
zespołowej.**

W rozwoju społecznym bardzo ważne jest
kształtowanie **postawy obywatelskiej, postawy
poszanowania tradycji i kultury własnego
narodu, a także postawy poszanowania dla
innych kultur i tradycji.** Szkoła podejmuje
odpowiednie kroki w celu **zapobiegania wszelkiej
dyskryminacji-** ZADANIA SZKOŁY

NAJWAŻNIEJSZE UMIEJĘTNOŚCI

PODSTAWA POROGRAMOWA OD 2017 R.

sprawne **komunikowanie** się w języku polskim oraz w językach obcych nowożytnych

sprawne **wykorzystywanie narzędzi matematyki** w życiu codziennym, a także kształcenie myślenia matematycznego

poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł

kreatywne rozwiązywanie problemów z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z **informatyki, w tym programowanie**

rozwiązywanie problemów, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych

praca w zespole i społeczna aktywność

aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju

PODSTAWA POROGRAMOWA OD 2009 R.

umiejętność komunikowania się, zarówno w języku ojczystym, jak i w języku obcym

myślenie matematyczne

przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym- ZADANIE SZKOŁY

myślenie naukowe – umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych, z wykorzystaniem wiadomości dotyczących przyrody lub historii i społeczeństwa,

umiejętność pracy zespołowej

gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej - ZADANIE SZKOŁY

Zadania szkoły- podstawa programowa od 2017 r.

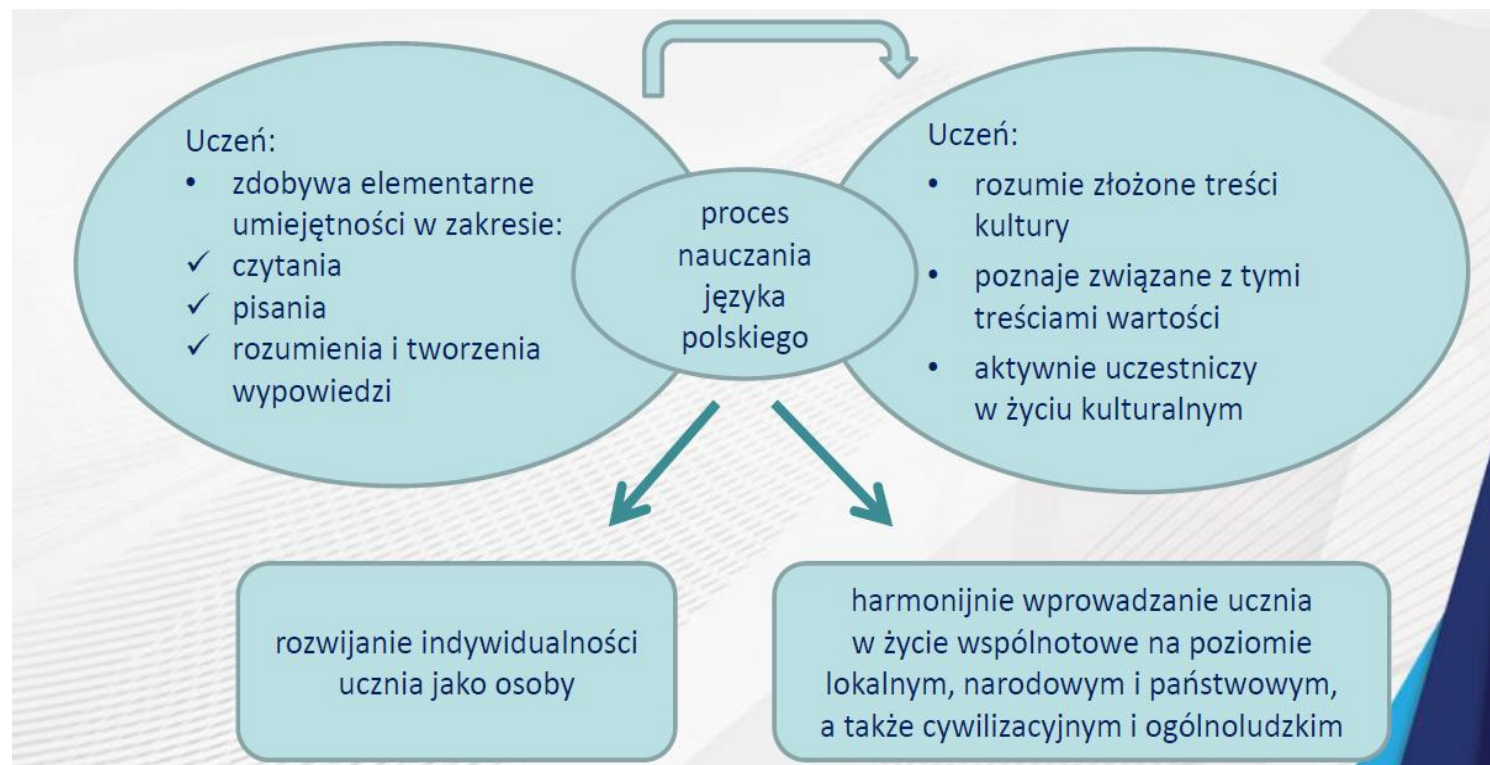
1. Kształtowanie komunikowania się w języku polskim na każdym przedmiocie.
2. Kształtowanie porozumiewania się w językach obcych nowożytnych.
3. Rozwijanie kompetencji czytelniczych.
4. Zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia.
5. Edukacja zdrowotna.
6. Rozwijanie postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych.
7. Przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu.
8. Stosowanie metody projektu edukacyjnego.

ZADANIA SZKOŁY

Zadaniem szkoły podstawowej jest wprowadzenie uczniów w świat literatury, ugruntowanie ich zainteresowań czytelniczych oraz wyposażenie w kompetencje czytelnicze potrzebne do krytycznego odbioru utworów literackich i innych tekstów kultury. Szkoła podejmuje działania mające na celu rozbudzenie u uczniów zamiłowania do czytania oraz działania sprzyjające zwiększeniu aktywności czytelniczej uczniów (...)

W procesie kształcenia i wychowania wskazuje rolę biblioteki (szkolnej, publicznej, naukowej i in.) oraz zachęca do podejmowania indywidualnych prób twórczych.

Język polski przedmiotem pełniącym kluczową funkcję w edukacji szkolnej

Powrót do uporządkowanej, systematycznej **wiedzy** jako podstawy kształtowania umiejętności.

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

Rozwój indywidualny ucznia i wprowadzenie do kultury polskiej

„Zakres znajomości języka ojczystego i sprawność w posługiwaniu się nim ułatwia przyswajanie wiedzy z innych dziedzin (przedmiotów) i jest dla każdego ucznia podstawą sukcesu szkolnego”.

ZADANIA SZKOŁY

Szkoła ma stwarzać uczniom warunki do nabywania wiedzy i umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów z wykorzystaniem metod i technik wywodzących się z informatyki, w tym logicznego i algorytmicznego myślenia, programowania, posługiwania się aplikacjami komputerowymi, wyszukiwania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, posługiwania się komputerem i podstawowymi urządzeniami cyfrowymi oraz stosowania tych umiejętności na zajęciach z różnych przedmiotów m.in. do pracy nad tekstem, wykonywania obliczeń, przetwarzania informacji i jej prezentacji w różnych postaciach.

ZADANIA SZKOŁY

Duże znaczenie dla rozwoju młodego człowieka oraz jego sukcesów w dorosłym życiu ma nabywanie kompetencji społecznych, takich jak komunikacja i współpraca w grupie, w tym w środowiskach wirtualnych, udział w projektach zespołowych lub indywidualnych oraz organizacja i zarządzanie projektami.

ZADANIA SZKOŁY

Zastosowanie metody **projektu**, oprócz wspierania w nabywaniu wspomnianych wyżej kompetencji, pomaga również rozwijać u uczniów przedsiębiorczość i kreatywność oraz umożliwia stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych.

ZADANIA SZKOŁY

Projekt, w zależności od potrzeb, może być realizowany np. przez tydzień, miesiąc, semestr lub być działaniem całorocznym. W organizacji pracy szkoły można uwzględnić również takie rozwiązanie, które zakłada, że w określonym czasie w szkole nie są prowadzone zajęcia z podziałem na poszczególne lekcje, lecz są one realizowane **metodą projektu**.

Geografia

(...) stosowanie metody projektu w celu stworzenia warunków do podejmowania przez uczniów badań terenowych oraz konfrontowania informacji pozyskanych z różnych źródeł wiedzy geograficznej (w tym zasobów cyfrowych) z samodzielnie zgromadzonymi danymi.

Chemia

Zakres treści nauczania stwarza wiele możliwości **pracy metodą projektu edukacyjnego** (szczególnie o charakterze badawczym), metodą **eksperymentu chemicznego** lub innymi metodami pobudzającymi aktywność poznawczą uczniów, co pozwoli im na pozyskiwanie i przetwarzanie informacji na różne sposoby i z różnych źródeł. Obserwowanie, wyciąganie wniosków, stawianie hipotez i ich weryfikacja mogą nauczyć uczniów **twórczego i krytycznego myślenia**. Może to pomóc w kształtowaniu postawy odkrywcy i badacza z umiejętnością weryfikacji poprawności nowych informacji. W pozyskiwaniu niezbędnych informacji, wykonywaniu obliczeń, interpretowaniu wyników i wreszcie rozwiązywaniu bardziej złożonych problemów metodą projektu edukacyjnego, bardzo pomocnym narzędziem może okazać się **komputer** z celowo dobranym oprogramowaniem oraz dostępnymi w Internecie zasobami cyfrowymi.

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

Technika

Na zajęciach techniki uczeń powinien mieć możliwość realizacji innowacyjnych rozwiązań konstrukcyjnych lub materiałowych. Istotne jest stworzenie takiego środowiska dydaktycznego, które będzie rozbudzało myślenie twórcze uczniów. Dominującą metodą pracy na zajęciach techniki powinna być metoda projektu.

Etyka

Ważne jest, aby nauczyciel wraz z uczniami dokonywał wyboru szczególnie ważnych problemów moralnych, które będą mogły być przedmiotem wspólnych dociekań w różnych formułach – np. w formule projektu edukacyjnego.

Wychowanie fizyczne

Uczeń planuje projekt dotyczący wybranych zagadnień zdrowia oraz wskazuje na sposoby pozyskania sojuszników i współuczestników projektu w szkole, domu lub w społeczności lokalnej.

KREATYWNOŚĆ, INNOWACYJNOŚĆ

Art. 1. System oświaty zapewnia w szczególności:

Rozdział 1.

18) kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości i **kreatywności** sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym, w tym poprzez stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych;

Rozdział 3

Zarządzanie szkołami i placówkami publicznymi

Art. 44.

3) tworzenia warunków do rozwoju i aktywności, w tym **kreatywności**, uczniów;

Rozdz. 5

Art. 109. 1. Podstawowymi formami działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły są:

6) zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w szczególności w celu kształtowania ich aktywności i **kreatywności**.

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

zakorzenie w wartościach

rozwój czytelnictwa

nowoczesne technologie

kreatywność

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

ZADANIA DYREKTORA- propozycja

- Zobligowanie nauczycieli do analizy nowej podstawy programowej, zarówno treści kształcenia, sposobu ich uporządkowania oraz **warunków realizacji**, zachęcenie do porównania nowych podstaw programowych ze starymi,
- Zwrócenie uwagi na **aspekty wychowawcze** szczególnie w kontekście nauczania poszczególnych przedmiotów,
- Rozwijanie **kompetencji czytelniczych** poprzez działania systemowe
- Określenie możliwości **korelacji przedmiotowej** w przedmiotach humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych,
- Rozwijanie w różnych formach **kreatywności uczniów**,
- Określenie **miejsca projektu edukacyjnego** w pracy szkoły

Filozoficznie...

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

FILOZOFOWIE W DESZCZU

GRANT SNIDER

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży